

Aktualne.cz. - 11.02.2022

Martin Novák

Rozčílila Lavrova, vůči Rusku je tvrdá. Liz Trussovou inspiruje Margaret Thatcherová

Вона розлютила Лаврова, вона жорстка проти Росії. Ліз Трасс натхненна Маргарет Тетчер

Під час переговорів у Москві виявилася антипатія між міністром закордонних справ Росії С. Лавровим і міністеркою закордонних справ Великобританії Л. Трасс. Після зустрічі російський міністр заявив, що це був діалог німих і глухих, а британка сказала, що точно не мовчала. Л. Трасс вживає жорстку риторику проти російських дипломатів від початку кризи навколо України, попереджаючи Москву про жорсткі санкції та пророкує катастрофу у відносинах Росії та Заходу. Крім того, Британія посилає в Україну зброю та військових радників.

<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/rozcilila-lavrova-a-hrozi-ruskym-oligarchum-liz-trussovou-in/r~901795f08b2611ecab010cc47ab5f122/>

Čtvrteční tisková konference na ruském ministerstvu zahraničí byla jiná než obvykle. Hostitel a ruský ministr Sergej Lavrov ji rozčileně opustil, takže na dotazy novinářů odpovídala pouze šéfka britské diplomacie Liz Trussová.

Šestačtyřicetiletá politička od počátku krize kolem Ukrajiny - tedy zhruba od začátku loňského prosince - používá vůči ruským diplomatům ostrou rétoriku. Varuje například Moskvu před tvrdými sankcemi a předpovídá katastrofu ve vztazích Ruska a Západu. Navíc Británie posílá Ukrajině zbraně a vojenské poradce.

Trussová se také několikrát zmínila o tom, že Londýn v případě ruské invaze na Ukrajinu nebude váhat s postihy proti ruským oligarchům a byznysmenům, i když tím utrpí také britská ekonomika a londýnská finanční čtvrť City.

Na čtvrtečních jednáních v Moskvě ale antipatie mezi Lavrovem a Trussovou vyvěřela na povrch. Ruský ministr po schůzce prohlásil, že to byl dialog němého s hluchým, přičemž Britka novinářům řekla, že ona tedy rozhodně nemlčela.

Ruský deník Kommersant s odvoláním na své zdroje napsal, že Lavrov se během debaty ironicky zeptal, zda Británie vůbec uznává ruskou svrchovanost nad Voroněžskou a Rostovskou oblastí. Tedy nad územím na západě Ruska, sousedícím s Ukrajinou. Trussová odpověděla, že Londýn to nikdy neudělá. Později ruským novinářům řekla, že šlo o nedorozumění a domnívala se, že Lavrov mluví o územích, která kontrolují proruští separatisté s podporou Moskvy na východní Ukrajině.

"Vztahy mezi Británií a Ruskem padly na nejhlubší dno za posledních mnoho let," zhodnotil moskevskou schůzku Lavrov.

Není moře jako moře

Do vztahů se ale promítají i problémy z předcházejících let. Londýn obviňuje Moskvu z toho, že nechala na britském území otrávit dva bývalé pracovníky ruských zpravodajských služeb Alexandra Litviněnka a Sergeje Skripala. Litviněnko v roce 2006 zemřel, Skripal o dvanáct let později přežil.

Lapsus s Voroněžskou a Rostovskou oblastí navíc nebyl v posledních dnech jediný, který Rusy popudil. Na začátku týdne Trussová prohlásila, že Británie "podporuje své pobaltské spojence za Černým mořem". Jenže to leží mezi Ukrajinou, Ruskem a Tureckem.

Přebrept a záměna dvou moří na opačných koncích Evropy neunikly pozornosti mluvčí ruského ministerstva zahraničí Mariji Zacharovové. "Vaše znalosti zeměpisu jsou dokonce ještě horší než vaše znalosti historie," rýpla si ruská mluvčí do britské ministryně.

Obdiv k Thatcherové

Trussová je ministryní zahraničí v kabinetu Borise Johnsona teprve od loňského září. Dříve byla ministryní mezinárodního obchodu, v tomto křesle se podílela na jednání mezi Londýnem a Evropskou unií o pobrexivotovém uspořádání. Trussová patřila v Konzervativní straně k politikům, kteří hlasovali v referendu v roce 2016 proti odchodu z EU.

Ve Velké Británii jsou političky často v médiích přirovnávány k bývalé premiérce Margaret Thatcherové, takže tomu neuniká ani Trussová. Jeden z jejích spolupracovníků řekl deníku Financial Times, že Trussová obdivuje Thatcherovou kromě jiného právě za to, jak v 80. letech minulého století tvrdě kritizovala Sovětský svaz a komunistický blok.

Jako mladá studentka podnikla Trussová na začátku 90. let cestu po zemích východní a střední Evropy. Údajně na ni zapůsobilo, jak si tam lidé cení svobody, kterou získali po desetiletích komunismu.

Rodačka z Oxfordu strávila velkou část dětství a dospívání ve Skotsku, Thatcherovou obdivuje i za její ekonomické názory. Je zastánkyní nízkých daní a malé úlohy státu v ekonomice. Má šanci stát se třetí britskou premiérkou v historii po Thatcherové a Therese Mayové? Dosavadní průzkumy naznačují, že větší šance by jako nástupce Johnsona měl ministr financí Rishi Sunak.